

Preek ds. J. Linandi, GKIN regio RW/DH, Den Haag (tevens Online Landelijke Eredienst GKIN), 27 augustus 2023

“De les van Elia: Hoe houden we het vol te midden van tegenslagen?”

I Koningen 17:1-6

Geliefde gemeente. Opeens staat u midden in de storm. Natuurlijk weet u dat er geen stormloos leven bestaat. Ook niet als gelovige. Maar als de storm eenmaal komt en u zelf ervaart hoe het is om midden in de storm te zijn, dan is dat heftig. Sterker nog als de storm heviger wordt en de storm raast voort voor een lange tijd. Hoe houdt u het vol te midden van die storm?

Zo moet het ook zijn met profeet Elia. Elia is op de vlucht voor koning Achab. Van God kreeg Elia de opdracht om Achab te waarschuwen.

‘Zo waar de HEER leeft, de God van Israël, in wiens dienst ik sta, de eerstkomende jaren zal er geen dauw of regen komen tenzij ik het zeg.’

Wie durft zoiets te zeggen tegen de machtige koning? De koning was toentertijd omringd door vele adviseurs aan het hof. Dat waren beroepsprofeeten die werkten voor de koning. Ze waren niet meer dan ja-knikkers die werden betaald om de koning naar de mond te praten.

Dan verschijnt Elia. Onaangekondigd komt Elia in beeld. Meestal horen we iemand zeggen: ‘Ik heb slecht nieuws en ik heb goed nieuws. Wat wil je eerst horen?’ Maar Elia heeft geen enkele keuze voor koning Achab. Hij heeft alleen maar slecht nieuws voor Achab. Elia vraagt God niet om zegen en voorspoed, maar om oordeel: dat het niet zou regenen op het land. Geen regen betekent geen oogst. Geen oogst betekent: hongersnood, rampen. Het is een heftige confrontatie tussen Elia en Achab.

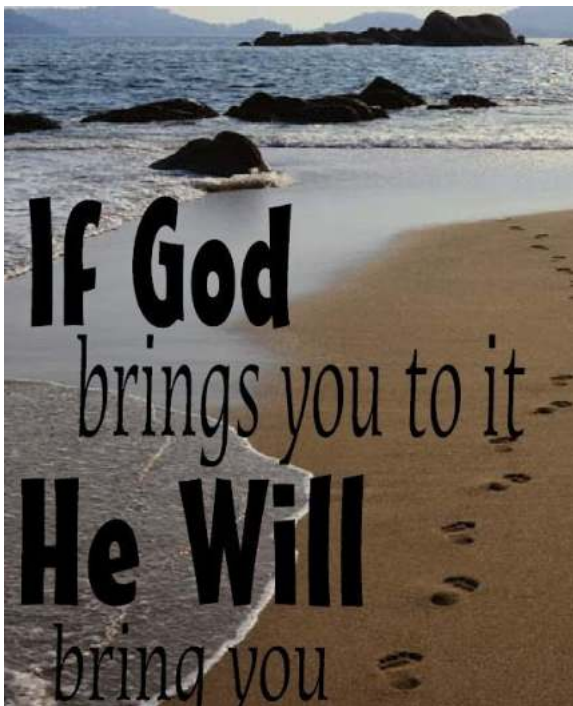
Koning Achab en zijn vrouw Izebel vereerden de god Baäl. Zij maakten dat het hart van de Israëlieten gericht was naar Baäl door een tempel voor Baäl in Samaria te bouwen. Baäl was de god van regen en vruchtbaarheid. Het gebed van Elia (dat er geen regen is), is in feite een oorlogsverklaring aan Baäl. Elia wil laten zien, het is niet Baäl, JAHWE is de ware God, de enige die macht heeft over regen en vruchtbaarheid.

Had Elia niet gehoopt dat koning Achab zou bekeren? Ongetwijfeld, denk ik. Dan eindigde het verhaal met een happy end. ‘Ze leefden nog lang en gelukkig’. Maar hier is geen sprake van. De koning is woedend na zo’n bericht (Lees in de volgende hoofdstukken). Elia moet onderduiken. Zijn leven is in gevaar. Dit is de tegenslag die Elia meemaakt. Elia wordt niet alleen gehaat door de koning, maar ook door het hele volk. Als er toen een krant was, dan zou hij op de hele voorpagina neergezet worden. Op de krantenkop zou verschijnen: ‘ELIA, DE LANDVERRADER’. De socialmedia zou hem ook helemaal zwart maken. Allerlei roddels over Elia zouden verspreid worden. Elia is geïsoleerd van zijn volk. Elia was net als de Here Jezus niet welkom onder zijn volksgenoten. *‘Een profeet is nooit welkom in zijn eigen stad.’* (Lucas 4:24 BGT). Niemand zou Elia willen begrijpen: dat hij juist zijn volk voor het grootste ongeluk wil bewaren. En dat is dat zij hun God kwijtraken.

Hoe houdt Elia het vol te midden van de tegenslagen? Twee sleutelwoorden: **vertrouwen en gehoorzamen**. Elia discuteert niet met God, stelt niet allerlei vragen (‘waarom loopt het zo anders?’), klaagt niet over de situatie (‘waarom ik?’), maar hij doet gewoon wat de Heer hem heeft

gezegd. Elia gaat weg naar het oosten naar de wadi/ beek Kerit. Elia vertrouwt God helemaal en gehoorzaamt Hem zonder voorwaarden.

Voor Elia is het volgende gezegde waar: “Als God je in situaties brengt, zal Hij je er ook doorheen leiden”.

Paulus zegt hierover in Romeinen 8:28: “*En wij weten dat voor wie God liefhebben, voor wie volgens Zijn voornemen geroepen zijn, alles bijdraagt aan het goede*”.

God bewijst Zijn zorg aan Elia, Zijn dienaar die van Hem houdt, die op Hem vertrouwt en Hem gehoorzaamt. De droogte die Achab en het volk Israël treft, treft Elia ook net zo goed. De gelovigen zijn niet immuun voor de tegenslagen of rampen die het land teisteren. De Heer geeft opdracht aan de raven om Elia van voedsel te voorzien. Is dat niet merkwaardig? Nota bene de raven, een van de meest vraatzuchtigste vogels. Die staan van nature hun voedsel niet af. Maar wel op Gods bevel. God gebruikt de raaf. Weet u ook waarom? Omdat de raaf een vogel is die van alle vogels het beste kans ziet voedsel te vinden. Hier zien we een sprekend beeld van Gods Vaderlijke zorg. Elia krijgt dus broodje vlees. En ook water uit de rivier.

Kijk naar het volgende schilderij 'Elia door de raaf gevoed' dat te zien is in Museum Catharijne Convent Utrecht, geschilderd door Maarten van Heemskerck, ca. 1550.
(Zie: bewolkt, sombere dag, ruïne, droogte)

Te midden van tegenslagen, te midden van uitzichtloosheid, te midden van de ruïne zorgt God voor Zijn kinderen. God laat zien aan Elia dat Hij diegene is die beschikt over de bronnen van het leven.

(Elia krijgt brood en vlees. Waaraan denkt u bij de combinatie van brood en vlees? Ik denk zelf aan de lekkere roti baso....)

Net als Elia die naar de beek Kerit moest gaan, kan God ons leiden naar de plaats waar wij niet graag naar toe willen gaan. Kerit is een harde en eenzame plaats. Kerit kan voorkomen in verschillende vormen. Gezondheidsproblemen, gemis aan dierbaren, gezinsproblemen, financiële problemen, relatieproblemen, tegenslagen op werk of zakenrelatie, tegenslagen in studie, tegenslagen in de bediening in de kerk, enz. In die moeilijke omstandigheid van het leven kunnen we ons helemaal alleen voelen. Wij hebben allemaal onze eigen dromen en verlangens, maar soms zijn onze plannen anders dan Gods plan. Opeens bevindt u zich in Kerit.

De tegenslagen kunnen ook langdurig zijn. God kan de situatie toestaan dat wij blijven in die plaats waar wij niet graag willen zijn. Hoe lang duurt de droogte die Israël en Elia teistert? Drieënhalf jaar (Vgl. Lucas 4:25). Het is zeker niet prettig om je in Kerit te bevinden. Laat staan als het lang duurt. Wij zijn moe en bezorgd. Gefrustreerd en willen graag opgeven. ‘De handoek in de ring gooien’. Maar Kerit is werkelijk de plaats waar God ons wil zuiveren, vormen, en onderwijzen. In Kerit kunnen we leren om geduldig te zijn, niet te bouwen op onze eigen kracht, verstand, emotie, of middelen. Kerit leert ons wachten op Gods hulp, helemaal afhankelijk van God.

In tegenstelling tot de tegenslagen die Elia meemaakte (die niet voortkwamen vanwege zijn zonden), kan het zijn dat de tegenslagen die wij meemaken voortkomen uit onze eigen zonden en tekortkomingen. Net als de droogte voor Achab. Dan is het goed om zelf introspectie te doen en hierin verder Gods vergeving te vragen.

De naam Elia betekent: Mijn God (Eli) is Jahweh (Jah). Dat betekent: JAHWE is mijn kracht, Hij is mijn rots, op HEM alleen vertrouw ik. Naar HEM alleen zal ik ook luisteren. Hoe houdt Elia het vol te midden van voortdurende tegenslagen? **Door vertrouwen op God en Hem te gehoorzamen.** En in Kerit, te midden van de tegenslagen, toont God Zijn liefde en voorzienigheid. Hier zien we: God zorgt voor ons, Zijn dienaren, maar wij moeten Hem wel vertrouwen en gehoorzamen.

Vertrouwen en gehoorzamen zijn onafscheidelijk. Net als twee kanten van dezelfde munt. **Vertrouwen moet getoond worden in gehoorzamen.** Vertrouwen zonder gehoorzamen lijken op iemand die ‘ja’ zegt, maar uiteindelijk niet doet.

Wij leven in een postmoderne tijd die neiging heeft tot permissiviteit (alles mag): ieder mens is vrij om zelf te bepalen wat hij goed vindt. Men combineert *a la carte* zelfs normen, waarden, en geloofsovertuigingen. Men ziet bijvoorbeeld geen tegenstelling meer tussen Elia en Achab. Ach, we zijn maar *gado-gado*. Wij combineren maar Elia en Achab. Op zondag leven we als Elia (tegen de zonden, ons focussen op God), op maandag-zaterdag leven we als Achab (genieten van de zonden, ons focussen op eigen verlangens). In dit geval zeg je dat je vertrouwt, maar het is zonder gehoorzaamheid. Terwijl gehoorzaamheid die de Heer vraagt is gehoorzaamheid zonder voorwaarden. Gehoorzamen zonder bang te zijn jezelf te verliezen: niet bang zijn voor honger/armoede, niet bang zijn om impopulair te zijn, niet bang zijn om te lijden, en zelfs niet bang om te sterven.

Gehoorzamen moet gefundeerd worden op vertrouwen. Gehoorzamen zonder vertrouwen lijkt op een robot. Je doet iets omdat het moet. Het is al geprogrammeerd, zonder bewustzijn. Er is geen 'ziel'. Zonder enige relatie. De focus ligt niet op 'God', maar op 'wat wij moeten doen voor God'. Het resultaat: ons christelijke leven is routine geworden (automatische piloot), de bediening in de kerk wordt een bron van conflict (ieder is gefocust op wat volgens hem gedaan moet worden voor de Heer, egoïstisch, staat niet open voor wat de Heilige Geest tegen ons wil zeggen door onze broeders en zusters als één lichaam van Christus).

De weg van Elia is nog lang. In vers 7 lezen we dat er na verloop van de tijd geen water meer in rivier is, omdat er geen regen viel in het land.

Door vertrouwen op God en Hem te gehoorzamen, zal Elia het volhouden. Als de beek opgedroogd is, is God alweer voor Elia uit gegaan. Een weduwe uit Sarefat krijgt opdracht de zorg van de raven over te nemen. God zorgt voortdurend voor Zijn dienaren. Zijn missie en plan zal daardoor uitgevoerd worden. Zijn glorie zal getoond worden te midden van Koning Achab en de profeten van Baäl. Zijn volk, Israël zal zien dat 'Mijn God JAHWE is'.

Willen we volhouden te midden van de tegenslagen? Willen we gebruikt worden door de Here Jezus als Zijn dienaren in Zijn Koninkrijk? Willen we gebruikt worden door de Here Jezus om Zijn plan te verwezenlijken? Willen we Gods voorzienigheid ervaren in elke stap van ons leven? Dan is er geen andere weg dan vertrouwen en gehoorzamen.

Net als het lied uit NKB 116, dat wij straks gaan zingen:
 "Zie slechts op Hem, **volg gehoorzaam** Zijn stem;
 Blijf maar rustig **vertrouwen**, altijd ziende op Hem".

Amen.